

Lignende forhold i Norge

Tannhelsesekretærenes forbund (ThsF) ser helst at arbeidsgiverne krever at tannhelsesekretærene er faglærte, og ønsker å løfte utdanningen tilbake til universitetene.

 ELLEN BEATE DYVI

– Vi kjenner oss godt igjen i det som sies her fra Sverige, sier lederen i Tannhelsesekretærenes forbund (ThsF), Anne-Gro Årmo.

– I slutten av september var det et felles møte mellom Svenska Tandsköterskeförbundet, de danske tandklinikassistenterne i Hovedforbundet HK og ThsF, der vi diskuterte akkurat disse temaene: arbeidsmiljø, utdanning og lønn. Det var under dette møtet vi kom frem til de fem punktene som Vision, som organiserer en liten gruppe tannhelsesekretærer i Sverige, har fått tak i og delt.

– Slik vi ser det er det fint at dette gjøres kjent, også gjennom NTFs Tidende. Alt som sies om arbeidsmiljøet for tannhelsesekretærer stemmer for oss i Norge, og det stemmer også overens med det som kom frem i løpet av de to dagene med felles skandinavisk møte.

– Når det gjelder lønn er det ikke mulig å sammenligne tallene, siden lønnsnivået er helt annerledes i Sverige enn

i Norge. Etter årets lønnsoppgjør ser vi at tannhelsesekretærer i privat sektor som følger Mønsteravtalen ligger over offentlig sektor. Det dreier seg om rundt 3 000 kroner i året i gjennomsnitt. Samtidig er det viktig å huske på at offentlig ansatte tannhelsesekretærer har langt bedre pensjonsvilkår enn de som jobber privat, der arbeidsgiver som regel bare innbetaler det som er minimumskravet.

– Tannhelsesekretæryrket er et lavtlønnsyrke, og for oss i ThsF er lønn et stadig tilbakevendende tema. Det er en kjensgjerning at du tjener mer i kassa på Rimi enn i tannhelsetjenesten. Myndighetene bruker ofte gjennomsnittlig industriarbeiderlønn som et utgangspunkt. I dag ligger gjennomsnittlig industriarbeiderlønn på 570-580 000 i året, mens for tannhelsesekretærer er 520 000 topplønn i privat sektor. De som oppnår det har 16 års ansiennitet, tannhelsesekretæruddanning og autorisasjon.

Anne-Gro Årmo er leder Tannhelsesekretærenes forbund (ThsF), der lønn er et stadig tilbakevendende tema, i likhet med utdanning og arbeidsmiljø. – Forholdene er så å si de samme i både Danmark, Norge og Sverige, sier Årmo.
Foto: Trygve Bergsland, Parat.

– Hvordan er sykefraværet blant tannhelsesekretærer i Norge?

– Sykefraværet er alarmerende høyt. I offentlig sektor er sykefraværet blant tannleger også veldig høyt, og ligger et sted mellom syv og ti prosent, og i flere fylkeskommuner også høyere.

– For tannhelsesekretærer i privat sektor er situasjonen ofte den at de har for mange oppgaver og løper seg skvett fordervet, hvis jeg kan si det sånn. Mange tannleger innretter seg slik at de gjerne er flere tannleger som deler på én sekretær. Da blir det fort veldig travelt for den ene sekretæren.

– Utdannes det nok tannhelsesekretærer?

– Nei. Tannhelsesekretæruddanningen er ikke en attraktiv utdanning for de unge i 16-17-årsalderen som skal velge utdanning. Forrige skoleår var det 55 elever på utdanningen, fordelt på 11 skoler. Det er mange som ikke direkte har valgt tannhelsesekretæruddanningen, men som havner der, fordi de ikke er kommet inn andre steder. Mange bruker det som et steg til videre utdanning. Klassene er ofte små, og skolene prioriterer ikke tannhelsefagutdannede lærere, men bruker lærere med annen fagutdanning.

– De fleste tannhelsesekretærene i offentlig sektor har utdanning og autorisasjon, mens det langt fra er like vanlig i privat sektor. Mange arbeidsplasser har ingen faglærte tannhelsesekretærer, og de som begynner å jobbe der, blir ofte lært opp av ufaglærte. Hvis noe ikke gjøres riktig, går de samme gale prosedyrene i arv.

Det er ellers nærliggende å tenke at dette med å ansette utdannede blant annet er et lønsspørsmål. Tannlegene betaler mindre når tannhelsesekretæren ikke er utdannet.

– Vi ser på vår utdanning som viktig. Hygiene og smittevern kan ikke tas alvorlig nok, og vi mener alle bør være utdannet og autorisert. Samtidig ser vi at tannhelse-tjenesten kolliderer hvis dette blir et krav over natten. Arbeidsgiver kan, som et forslag, bøte på mangelen av autoriserte tannhelsesekretærer, ved å kreve at den ufaglærte som ansettes tar utdanningen innen rimelig tid etter ansettelsen. Privatistordningen i videregående skole gir muligheter for å jobbe og ta utdanning ved siden av. Vi mener for øvrig at utdanningen bør løftes tilbake til der den var før reform 94, nemlig ved de odontologiske lærestedene, ved universitetene, avslutter Årmo.

Sykehjelpsordningen

Sykehjelpsordningen yter stønad til tannleger ved sykdom, fødsel/adopsjon og pleie.

www.sykehjelpsordningen.no